

GENEL MERKEZ Altunizade Mahallesi Kuşbakışı Caddesi No:23 PK:34662 Üsküdar-İstanbul Tel: (0216) 474 98 70 - pbx Fax: (0216) 474 98 67
e-mail: merkez@petrol-is.org.tr - Website: www.petrol-is.org.tr

ŞUBELERİMİZ: ADANA, ADIYAMAN, ALİAĞA, ANKARA, BANDIRMA, BATMAN, BURSA, DÜZCE, GEBZE, İSTANBUL 1 Nolu, İSTANBUL 2 Nolu,İZMİR, KIRIKKALE, KOCAELİ, MERSİN, TRAKYA

12 Nisan 2016

Değerli Basın Mensupları,

Özelleştirilmesinden önce 60 yıla yaklaşan geçmişiyle köklü bir kamu kuruluşu olan Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ), yıllarca akaryakıt dağıtımında en geniş bayi ağıyla son derece kârlı biçimde faaliyetlerini sürdürmüştür.

Bilindiği gibi, ham petrol ve petrol ürünleri, doğrudan tüketiciler tarafından tüketildikleri ve ikamesi zor olan “ara ürünler” olarak kullanıldıklarından dolayı stratejik nitelikli ürünlerdir. Ancak bu stratejik konumuna karşın, 1990’lı yılların başında özelleştirme kapsamına alınmış ve yine 1998 yılından itibaren ise blok satış yoluyla özelleştirilmesi kararı alınmıştır.

Bugün akaryakıt kaçakçılığı ve vergi konusu ile gündeme gelen POAŞ’ta asıl tartışılması gereken özelleştirme sürecinin kendisi olmalıdır.

BİRKAÇ YILA YAYILAN POAŞ ÖZELLEŞTİRME SÜRECİ, YAŞANAN USULSÜZLÜKLER, ŞAİBELER VE HUKUKSUZLUKLAR İLE ANILMAKTADIR.

Değerli arkadaşlar,

Şimdi geriye dönüp hafızalarımızı tazelemek ve özelleştirme sürecinde neler yaşandığını hatırlatmak istiyorum.

POAŞ’ın %51’lik kamu hissesinin blok satış yöntemiyle satılması için 18 Mart 1998 tarihinde ihale düzenlendi. Bu ihalede en yüksek teklifi Hayyam Garipoğlu’nun sahibi olduğu AKMAYA-ORTEKS Grubu verdi.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun (ÖYK) POAŞ’taki %51 hisseyi ihalede en yüksek teklifi veren bu gruba değil de en yüksek 3. teklifi veren gruba devretmek istemesi büyük bir şaibe oluşturdu.

ÖYK’NİN VERDİĞİ BU KARAR TEAMÜLLERE AYKIRIYDI.

Bu ihaledeki usulsüzlükleri yargıya taşıyan Sendikamızın açtığı dava sonucu özelleştirme iptal edildi. Ardından 17 Kasım 1999’da ikinci özelleştirme süreci başladı.

3 Mart 2000’de ikinci özelleştirme ihalesi gerçekleştirildi ve İş-Doğan Grubu bu ihalede 1 milyar 260 milyon dolar ile en yüksek teklifi verdi. Ancak kazanan konsorsiyumda yer alan Doğan Grubu, radyo ve televizyonlarda hisse sahibiydi. RTÜK Kanunu’nun 29. maddesine göre, radyo ve televizyonlarda %10’dan fazla hissesi olanların kamu ihalelerine girmeleri yasaktı. Buna rağmen bu grubun ihaleye girmesine göz yumuldu. Ayrıca, bu konsorsiyuma kredi veren İş Bankası, Bankalar

Kanunu'nun "bir banka gerçek ve tüzel bir kişiye doğrudan doğruya veya dolaylı olarak özkaynaklarının %25'inden fazla kredi veremez, ortak olamaz" hükmüne aykırı hareket etti. **BU HUKUKSUZLUKLARA RAĞMEN DEVİR GERÇEKLEŞTİRİLDİ.**

POAŞ'ın yeni sahibi İş-Doğan Grubu'na özelleştirme sonrası birçok imtiyaz sağlandı. Bunların başında ise devlete özelleştirmeden sonra da POAŞ'ın faaliyetlerinde ve kararlarında söz sahibi kılan, alıcı grubu kısıtlayan "Altın Hisse" uygulamasının kaldırılması oldu. "Altın Hissenin", özelleştirmenin ardından 5 yıl süreyle uygulanması öngörülmüştü. Bu karar ile "altın hisse" sadece 2 yıl uygulanabildi. **BU İŞLEMLE, DEVLETİN STRATEJİK KARARLARDA İNİSİYATİF ALMA HAKKI ORTADAN KALDIRILDI.**

İş-Doğan'a devir işleminden sonra gruba yapılan asıl kayırma, POAŞ'ta kamunun elinde kalan son %25,8'lik hissenin ihaleye dahi gerek duyulmaksızın İş-Doğan'a satılması oldu. Üstelik bu satış, taksitle gerçekleştirildi.

Bu şaibeli satışta POAŞ'ın kendi hisseleri teminat olarak gösterildi. Bu işlem de, ilgili yönetmeliklere aykırıydı. **HALKA ARZ EDİLEREK ÖZELLEŞTİRİLMESİ GEREKEN BU HİSSELER, BLOK OLARAK İŞ-DOĞAN GRUBU'NA İHALESİZ OLARAK VE ÖZELLEŞTİRME MEVZUATINA AYKIRI BİR ŞEKİLDE DEVREDİLDİ.**

Ekim 2002 tarihinde ise 1,3 milyar dolar zararda olan İş-Doğan Petrol Yatırımları A.Ş. ile POAŞ birleştirilerek, zararda olan bu şirket bütün aktif ve pasifleriyle POAŞ'a devredildi. Bu birleşme ile POAŞ zararda bir şirket haline geldi ve uzun bir süre vergi ödemedi. **DEVLET BÜYÜK BİR VERGİ KAYBINA UĞRATILDI.**

POAŞ'taki son kamu hisselerini taksitle satın almış olan İş-Doğan Grubu, ikinci taksitin ödenme tarihi Ağustos 2003'te gereken ödemeyi yapmadı. Bu ödemeyi yapmadığı gibi, kalan borçlar için ÖİB'den yeniden yapılandırma talep etti, borçların ertelenmesini istedi. ÖYK, bu talebi kabul etti ve borçları erteleyerek yeniden yapılandırdı. **BU İŞLEMİN İPTAL EDİLMESİ İÇİN SENDİKAMIZ YARGIYA BAŞVURDU. AÇTIĞIMIZ DAVADA YARGI BİZİ HAKLI BULDU VE ALACAKLARIN ERTELENMESİ KARARINI İPTAL ETTİ. BU KARAR UYARINCA, İŞ-DOĞAN GRUBU KALAN TÜM BORÇLARI 2004 YILI İÇERİSİNDE ÖDEMEK DURUMUNDA KALDI.**

POAŞ ÖZELLEŞTİRMESİNE SADECE ŞAİBELER DEĞİL, ÖZELLEŞTİRMELERİN İŞÇİ KİYIMI VE SENDİKASIZLAŞTIRMA GİBİ OLUMSUZ TOPLUMSAL SONUÇLARI DA DAMGASINI VURDU.

Özelleştirme öncesi POAŞ'ta 3838 olan çalışan sayısı, özelleştirmeden sonra 2666 çalışanın işten çıkarılmasıyla 1172'ye düşürüldü ve ilk aşamada %70 oranında bir istihdam daralmasına gidildi. İlerleyen günlerde devam eden işten çıkarmalarla istihdam daralması %80'e kadar çıktı. POAŞ'ta daha sonra, Sendikamızın tüm çaba ve eylemliliklerine karşın, **SENDİKAL ÖRGÜTLÜLÜK YOK EDİLDİ VE POAŞ TAMAMEN SENDİKASIZLAŞTIRILDI.**

POAŞ özelleştirmesinin bir başka toplumsal maliyeti ise alan grubun daha fazla kâr etme uğruna yürütülen faaliyetlerin niteliğini değiştirmesi ve kamu yararı ilkesini terk etmesi ile yaşandı. POAŞ özelleştirme öncesinde ülkenin en ücra köşelerine kadar hizmet götüren en geniş bayi ağına sahip akaryakıt şirketi durumundayken, özelleştirme sonrasında bu pozisyonu ortadan kaldırıldı.

Özetle, POAŞ'ın özelleştirme öyküsü göstermiştir ki, özelleştirme, kamu kesiminden özel kesime "RANT" transferinin bir aracıdır. **POAŞ ÖZELLEŞTİRMESİ İSE BU RANT TRANSFERİNİN EN ÇARPICI ŞEKİLDE YAŞANDIĞI İBRET LİK BİR SÜREÇTİR.**

Türkiye petrol, petrol ürünleri ve petrokimya sektörlerinde örgütlü olan Petrol-İş, 1980'li yılların ortalarından beri bu alanlarda faaliyet gösteren kamu kuruluşlarının özelleştirilmesine karşı mücadelesini aralıksız sürdürdü.

1990'lı yılların sonunda özelleştirilen yerli ve milli lastik fabrikası Petlas'ın ve milli akaryakıt şirketi POAŞ'ın satışına karşı başlayan eylemliliklerimiz ilerleyen yıllarda Tüpraş ve Petkim gibi diğer özelleştirme kararlarına karşı da devam etti. **SENDİKAMIZ ÖRGÜTLÜ OLDUĞU TÜM İŞYERLERİNDE ÖZELLEŞTİRME SONRASI SÜRECİN TAKİPÇİSİ OLDU. ANCAK HİÇBİRİNDE, POAŞ ÖZELLEŞTİRMESİ KADAR DEVLETİN ZARARA UĞRATILDIĞI VE ÇALIŞANLARIN MAĞDUR EDİLDİĞİ BİR ÖRNEK YAŞANMADI.**

POAŞ özelleştirmesinin ilan edildiği tarihte, kamuoyunu ve hükümet yetkililerini bu özelleştirmenin yaratacağı olumsuz sonuçlara karşı uyarmıştık.

Günümüzde çeşitli haberlerle gündeme gelen POAŞ'ın özelleştirildiği dönemde, toplumsal sorumluluklarımızın gereği olarak bu tür olumsuzlukların yaşanabileceğini belirtmiştik.

NE YAZIK Kİ, HAKLI ÇIKTIK.

Bugün bir kez daha, POAŞ özelleştirmesini ve sonuçlarını hatırlatarak, sendikaların özelleştirmeler ve emekçileri ilgilendiren başlıklarda uyarı ve taleplerinin yerinde ve zamanında dikkate alınmasını toplumsal sorumluluğumuz gereği olarak bir kez daha kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle Petrol-İş Sendikası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum,

**Petrol-İş Sendikası
Merkez Yönetim Kurulu Adına
Ali Ufuk Yaşar
Genel Başkan**